

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. május 3.
(OR. en)

8801/1/19
REV 1

SPORT 50

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A gyermekek és fiatalok sportban való részvételének fokozása a 21. századi Európában – Irányadó vita

Az elnökség a sportmunkacsoporttal folytatott konzultációt követően elkészítette és benyújtja a mellékelt vitaanyagot, amely az Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács 2019. május 22–23-i ülésén folytatandó irányadó vita alapjául szolgál majd.

**A gyermekek és fiatalok sportban való részvételének fokozása
a 21. századi Európában**

A sportolás bizonyítottan számos előnnyel jár, mind egyéni, mind társadalmi szinten. A statisztikák azonban azt mutatják, hogy – bár a helyzet tagállamonként különböző – ***az Európai Unióban általánosságban csökken a sportolás iránti érdeklődés.*** A (15 és 24 év közötti) európai fiatalok csaknem egynegyede nem végez semmilyen sporttevékenységet vagy testmozgást, és ez az arány 2009 és 2017 között 7 százalékponttal nőtt¹. Azt, hogy a gyermekek és a fiatalok miért nem vesznek részt aktívan a sportban, számos tényező befolyásolja. E dokumentum célja, hogy feltárja e tényezőket, segítve ezzel annak megértését is, hogy a jelenlegi tendenciák hogyan befolyásolhatják a sportolási szokásokat a 21. században.

Először is, ***erős verseny figyelhető meg a „szabadidőpiacon”***, amelynek célja befolyásolni azt, hogy a gyermekek és a fiatalok mivel töltik a szabadidejüket, figyelembe véve különösen a szórakoztatóágazat – és mindenekelőtt a digitális szegmens – előretörését. A technológiai fejlődésnek köszönhetően – amely lehetővé tette a megnövekedett összekapcsoltságot széles sávú sebesség mellett – már eddig is nőtt és a jövőben várhatóan még inkább nőni fog az otthoni szabadidős tevékenységek vonzereje (pl. számítógépes játékok, audiovizuális tartalom megtekintése és/vagy interaktív felhasználása)². A technológia új lehetőségeket is teremthet a szabadidő eltöltésére a gyermekek és a fiatalok számára (például sporteseményeken nézőként való részvétel), és fokozhatja a már létező lehetőségekkel kapcsolatos élményeiket, hasonlóan a kulturális részvétel különböző, az európai fiatalok körében már eddig is népszerű formáihoz (pl. mozi, élő előadások, kulturális helyszínek)³.

¹ Eurobarométer tematikus felmérés a sportról és a testmozgásról, 334. (2010) és 472. (2018) szám.

² Jordi López Sintas, Laura Rojas de Francisco és Ercilia. García-Álvarez: *Home-based digital leisure: Doing the same leisure activities, but digital. Cogent Social Sciences*, <http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2017.1309741>

³ Eurostat (2017), Kulturális statisztikák – kulturális részvétel társadalmi-gazdasági háttér szerint.

Ezzel szemben *a sport továbbra is „analóg” tapasztalatot kínál*, amelynek vonzereje a sportlétesítmények rendelkezésre állásától, igénybevehetőségétől és minőségétől, valamint a csapattársakkal és a sportszemélyzet érintett tagjaival való társas kapcsolatoktól függ. A kiterjesztett valóságon alapuló technológiák képesek lehetnek olyan új sportfajtákat generálni, amelyek a jövőben tényleges testmozgást is magukban foglalhatnak majd, de ezek hatása jelenleg a legjobb esetben is elhanyagolható. Ezért, annak ellenére, hogy a változatos szabadidős tevékenységek pozitív szerepet játszanak a gyermekek és fiatalok személyes fejlődésében, fennáll annak a veszélye, hogy a sport egyre kevésbé fog hozzájárulni ehhez a 21. században.

Ugyanakkor *a sportolással összefüggő költségek nagysága* is jelentős mértékben befolyásolja azt – életkortól függetlenül –, hogy mennyien végeznek sporttevékenységet. Azt, hogy egy adott személy más szabadidős tevékenységekhez képest előnyben részesíti-e a sportot, befolyásolhatja az is, hogy a sportkluboknak – állami finanszírozás vagy magánszponzoroktól származó támogatás helyett – milyen mértékben kell a tagjaik anyagi hozzájárulását kérni mindennapi tevékenységeik vagy akár beruházásaik finanszírozásához. Ugyanez a helyzet a nem szervezett keretek között végzett sporttevékenységek esetében is, ahol szintén fontos szerepet játszanak a költségek, mivel azokat jellemzően teljes mértékben az egyén viseli.

A „sport közgazdaságtana” témakörben *a sport fokozódó piaci hasznosításának*⁴ hatásait is figyelembe kell venni. Egyrészt, az élsport eseményeinek közvetítése vonzó lehetőség a média számára. Ez pedig nemcsak bevételeket generál, hanem sportolásra is ösztönözheti az egyéneket, különösen a gyermekeket. Másfelől viszont, ha a kereskedelmi szempontok túlságosan nagy hangsúlyt kapnak, előfordulhat, hogy a sportszervezetek mindenekelőtt a leginkább kiemelkedő fiatal tehetségek jövedelmező kiaknázására összpontosítanak, nem pedig a sportnak a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére⁵.

Az élsport és a szabadidősport közötti pénzügyi szolidaritási mechanizmusok elősegíthetik azt, hogy a szabadidősportok keretében minél többen aktívan sportolhassanak. Mindenesetre, a jelenlegi trendeket figyelembe véve meg kell vizsgálni annak szükségességét is, hogy a sportolás csökkenő tendenciája elleni fellépés keretében a jövőben összehangoltan kezeljük az élsporttal és a szabadidősporttal kapcsolatos kérdéseket.

⁴ A sportesemények globális piaca 2017-ben 91 milliárd USD értéket képviselt, a 2017 és 2021 közötti időszakban pedig a várakozások szerint 3,6%-os összetett éves növekedési rátát produkál majd. Forrás: UNCTAD (2018), *Competition issues in the sale of audiovisual rights for major sporting events*; elérhető a következő címen: <https://bit.ly/2PoJysq>

⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. cikkének (1) bekezdése.

Egy további kérdés, amelyet az e témáról folytatott megbeszélések során figyelembe kell venni, **a gyermekek és fiatalok jelenlegi generációinak attitűdjével és profiljával** kapcsolatos, konkrétabban pedig azzal, hogy mi motiválja őket a sportolásra. A kvalitatív kutatások azt mutatják, hogy a gyermekek és a tizenévesek azért érdeklődnek a sportolás iránt, mivel az segíti a társas kapcsolatok és a társas támogatás kialakítását, a testsúlykontrollt, és mindenekelőtt a szórakozás forrását jelenti. Ez utóbbi jellemzően akkor igaz, ha nincs verseny- és nyelési kényszer⁶.

Emellett néhány kutatás azt is megállapította – bár e tekintetben még mindenképpen további szociológiai kutatásra lesz szükség –, hogy a következő fiatal nemzedékek nemcsak a hagyományos sportok, hanem a kialakulóban lévő új sportágak iránt is érdeklődnek⁷. Ezzel összefüggésben fontos megvizsgálni azt is, hogy az európai sportpiacra ténylegesen milyen mértékben léphetnek be új szereplők, mivel ez elősegítheti azt, hogy a fiatalok jövőbeli generációit meg lehessen győzni az aktívabb életmód előnyeiről.

A megbeszélések során nagy figyelmet kell fordítani azokra a demográfiai csoportokra is, amelyekben hagyományosan alacsony a sportolási arány: itt különösen **a lányokra és a fiatal nőkre**, valamint **a fogyatékkal élők**re kell gondolnunk. Az európai fiatalok következő nemzedékeinek aktívabb életmódját ösztönözhetik az e csoportokat előtérbe helyező uniós és tagállami szintű intézkedések.

⁶ S. Allender et al.: *Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies* In: *Health Education Research*, 21/6, 826. o.

⁷ *Changing the game: How gen Z is redefining sports, consumption & sponsorship*, 2018. A jelentés [itt](#) olvasható.

Felkérjük a minisztereket, hogy ismertessék álláspontjukat az e dokumentumban foglalt kérdésekkel kapcsolatban, elősegítve ezzel azoknak a bevált gyakorlatoknak és lehetséges szakpolitikai megoldásoknak a cseréjét, amelyek hozzájárulhatnak az európai fiatalok sporttudatosságának és sportolási arányának növeléséhez. A következő kérdésekkel iránymutatást kívánunk adni az e témában folytatandó megbeszélések strukturálásához:

1. Hogyan működhetnek együtt a hatóságok és a sportmozgalom az EU és a tagállamok szintjén annak érdekében, hogy növeljék a gyermekek és fiatalok sportban való részvételi arányát?
2. Milyen intézkedések hozhatók uniós szinten annak érdekében, hogy szorosabb legyen a kapcsolat az élsport és a szabadidősport között, segítve ezáltal a sport társadalomban és nevelésben betöltött szerepének erőteljesebb támogatását?